

Становище

от д-р Даниела Николова Бобева – Филипова, професор

в Институт за икономически изследвания при БАН

по материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в Институт за икономически изследвания при БАН по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика по „Европейски публични финанси“ към секция „Международна икономика“ в Института за икономически изследвания при БАН

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на секция „Международна икономика“ на Института за икономически изследвания (ИИИ) при БАН съгласно решение на Научния съвет на ИИИ при БАН – Протокол № 9 от 26.06.2024 г. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № 426 / 05.07.2024 г. на Директора на ИИИ при БАН.

В обявения конкурс за заемане на академична длъжност “доцент” участва единствено гл. ас. д-р Яна Витанова Пальова, от секция „Международна икономика“ на ИИИ при БАН.

2. Кратка информация за кандидата в конкурса

Гл.ас. д-р Яна Пальова е магистър по икономика. Като докторант в ИИИ при БАН към секция „Международна икономика“ придобива в рамките на кратък период между 2015 и 2017 г. образователната и научна степен „доктор“ по икономика с дисертационен труд на тема „Фискални стимули и ефекти от Европейските структурни фондове в Централна и Източна Европа“. Научният ѝ труд е пряко свързан с основния фокус и в нейната професионална кариера – фискалната политика в един широк международен и европейски контекст. 14 годишният ѝ опит в Министерството на финансите дава възможност да придобие знания и аналитични умения в областта на европейската фискална политика на най-високите нива – участие в комитети и работни групи към Съвета и Европейската комисия. Създаденият капацитет за научен анализ на правната рамка на ЕС, която тя отлично познава и следи, дава възможност за развитие на

приложните аспекти на научната дейност. Работата ѝ (и до днес) в Международния валутен фонд разширяват международния обхват на нейните познания и опит.

Като главен асистент и научен секретар на секция „Международна икономика“ г-жа Пальова добавя стойност към работата на секцията в областта на европейската интеграция, зеления преход и предизвикателствата пред публичните финанси. Активно участва в международния проект с Румънската академия на науките.

В рамките периода от 4 години, в които д-р Пальова работи в ИИИ, е участвала в научно-изследователската дейност на института с три успешно приключени проекта и в момента работи по два.

В заключение трябва да се отбележи, че както образователната подготовка на Яна Пальова, така и изследователската ѝ дейност в ИИИ при БАН, а също и работата ѝ в практиката на високи позиции в Министерство на финансите и Международния валутен фонд, изцяло съответстват на темата и изискванията на обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“.

3. Изпълнение на количествените и качествените изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“

Информацията в представената попълнена количествена карта показва, че кандидатурата на гл. ас. д-р Яна Пальова напълно отговаря на Националните минимални изисквания съгласно ЗРАСРБ (чл.26) и Правилника за приложението му (чл.1а, ал.1), като надхвърля минималните изисквания. Информацията доказва, че са изпълнени и Допълнителните изисквания на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН – при минимален праг от 450 точки, гл. ас. д-р Пальова има 575 точки. Кандидатът има и 2 публикации в сп. Икономически изследвания на ИИИ, което отговаря на изискванията като научно издание, реферирано и индексирено в световноизвестни бази данни с научна информация.

4. Кратка характеристика на представените научни трудове/публикации

Гл. ас. д-р Яна Пальова е представила освен хабилитационен труд и достатъчно на брой публикации, които надхвърлят числовите изисквания за длъжността „доцент“.

Оценката ми за качеството на оценяваната научната продукция на кандидата е висока. За изключително кратък период от време кандидатката успява да направи значителен

научен задел както като количество така и като качество. Открояват се няколко основни направления в нейната научно-изследователска работа. В центъра на научните ѝ интереси са две основни теми: фискалната политика под въздействието на устойчивото развитие и зеления преход и ефектите от европейските средства върху фискалната политика.

В научните изследвания се представя собствено разбиране за зеления преход и връзката му с устойчивото развитие и на тази основа се анализира ролята на фискалните мултипликатори и фискалните правила по Пакта за стабилност и растеж в ЕС за устойчивото развитие (публикации 2, 4, 7, 11, 14, 16), финансови инструменти на ЕС по инициативата „Следващо поколение ЕС“ и пакета „Подготвени за цел 55 и влиянието им върху фискалната устойчивост (публикации 1, 3, 8, 9, 10 и 12). Оценява се въздействието на екологичните данъци и публичните субсидии и инвестиционни разходи върху показатели за устойчивост „емисии от парникови газове“ (публикации 1, 13 и 15). • Модел и методология за оценка на въздействието на зелените политики, финансирани с национални и европейски средства за 2021 – 2027 г., върху фискалния дефицит и държавния дълг на България. (публикации 1, 3, 9 и 10). • Модел и методология за оценка на въздействието на европейското финансиране и националната вноска в бюджета на ЕС върху бюджетния баланс на България (публикации 1, 2, 4, 11).

Значими приноси моменти се съдържат и в публикациите, посветени на въздействието на европейските фондове върху икономическия растеж в България и държавите-членки от Централна и Източна Европа (публикации 1, 2, 4, 11 и 16)

Хабилизационният труд, както и публикациите на гл. ас, д-р Яна Палъова се отличават най-общо със следните достойнства:

Задълбочен и цялостен анализ на теоретичните аспекти на проблемите, които изследва. Вкусът към теорията и теоретичната дискусия се демонстрира във всичките ѝ статии като прави впечатление отличното познаване и зачитане на българските автори. Изключително интересни са нейните анализи на регулаторна рамка и политики в един критичен контекст и търсене на по-добри и работещи практики. В публикациите на кандидата се акцентира върху моделирането на изследваните процеси и разработват работещи методологии за изследване на тази сложна материя. Прави впечатление, че международните сравнения, които присъстват в повечето статии са умело подбрани както като страни така и като статистически подходи.

5. Приноси (научни, научно-приложни, приложни) и цитирания

Представените в отделна справка научни и научно-приложни приноси на гл. ас. д-р Яна Пальова приемам като коректно дефинирани и изведени от съдържанието на нейните изследвания и резултатите от тях.

Научните приноси на кандидата могат да се представят като: Систематизиране на съществуващите методологии, изследвания и знания за целите на разкриването на тенденции, връзки и проблеми в обявената конкретизирана област на конкурса – Европейски публични финанси. Този принос има значим практико-приложен ефект, произтичащ от отличното познаване и анализиране на европейската правна рамка и политики в тази област. Това обогатяване е постигнато чрез задълбочен теоретичен и емпиричен анализ и умело подбрани методологични подходи, довели до: разкриване на нови факти и процеси; дефиниране на основни понятия; предлагане на модели и политики за утвърждаване и развитие на едни съвременни нови области на икономическата теория и практика като зеления преход, средствата от структурни и инвестиционни фондове на ЕС и други.

Това обобщение на приносите се потвърждава и от цитируемостта на публикациите, което демонстрира вече установеното място на гл. ас. д-р Яна Пальова сред академичната общност в областта на публичните финанси и европейската интеграция.

Трябва да се подчертае и факта, че научната продукция на кандидата допълва нейния капацитет да подпомага с експертизата си страни, обект на оценка по чл. 4 от устава на МВФ и разширява нейната академична и приложна разпознаваемост.

6. Оценка на личния принос на кандидата

Представеният хабилитационен труд, научните публикации и откритите научни и научно-приложни приноси на гл. ас. д-р Яна Пальова са нейно лично постижение и продукт на научните ѝ изследвания в съответствие със стандартите на научната етика по процедурата, уредена в ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на БАН.

7. Критични забележки и препоръки

Нямам критични бележки по представените материали и по кандидатурата на гл. ас. д-р Яна Пальова в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Препоръчвам за в бъдеще да разшири обхвата на своите изследвания извън темите за зеления преход и да насочи капацитета си към новите предизвикателства пред европейските публични финанси във връзка с новата Стратегия за конкурентоспособността на Европа, Стратегията за индустриализация и „Отворената стратегическа автономия“. В научните си изследвания кандидатката може да допринесе до подготвеността на страната в областта на връзката между фискална и парична политика в контекста на предстоящото присъединяване на страната към еврозоната.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от кандидата гл. ас. д-р Яна Палъова отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за приложение на ЗРАСРБ и изискванията на ИИИ към БАН.

Кандидатът в конкурса е представил значителен брой (над минималните изисквания) научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС ‘доктор’ и за заемане на длъжността главен асистент. В работите на кандидата има оригинални научни и научно-приложни приноси, които са цитирани и са получили признание сред научната общност у нас и в чужбина. Съчетаването на академичното развитие с практическия опит дават възможност на кандидатката да формулира изводи и препоръки с важно значение за развитието на фискалната политика в променящата социално-икономическа и международна среда.

След запознаване с представените в конкурса документи и научни трудове и научните и научно-приложни приноси, намирам за основателно да дам своята положителна оценка и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до НС на ИИИ при БАН за избор на гл. ас. д-р Яна Витанова Палъова на академичната длъжност ‘доцент’ в секция „Международна икономика“ в ИИИ към БАН по БАН по „Европейски публични финанси“, професионално направление 3.8. Икономика, научна област 3. Социални, стопански и правни науки

10.09.2024 г.

Рецензент:

/проф. д-р Даниела Бобева/